

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС

УДК 343.1

DOI <https://doi.org/10.32782/2408-9257-2025-3-20>

Андрєєв А. О.,

студент

Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

Марочкін О. І.,

кандидат юридичних наук,

асистент кафедри кримінального процесу

Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

ОСОБЛИВОСТІ ДОКАЗУВАННЯ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ ТЕРОРИСТИЧНИХ ЗЛОЧИНІВ В УКРАЇНІ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВНІ МОЖЛИВОСТІ

PECULIARITIES OF EVIDENCE IN THE INVESTIGATION OF TERRORIST CRIMES IN UKRAINE: CURRENT CHALLENGES AND FUTURE OPPORTUNITIES

Тероризм є серйозною проблемою нашого сьогодення. Ця форма злочинної діяльності характеризується насильницькими діями, спрямованими на досягнення політичних, релігійних або ідеологічних цілей шляхом залякування, поширення страху та дестабілізації суспільства. В Україні терористичні злочини часто пов'язані з гібридною війною, агресією з боку сусідньої держави та діяльністю організованих злочинних груп.

У статті проаналізовано особливості доказової діяльності у справах про терористичні злочини в Україні. Основну увагу приділено викликам, які постають перед правоохоронними органами: труднощам збору доказів у зонах бойових дій, використанню терористами цифрових технологій, міжнародному характеру злочинів та необхідності дотримання стандартів прав людини.

Також, досліджено міжнародний досвід таких країн, як США, Велика Британія та Німеччина, у сфері боротьби з тероризмом. Зокрема, розглянуто механізми інтеграції оперативно-слідчих процесів, застосування сучасних технологій (Big Data, штучний інтелект, біометричні системи), співпрацю з міжнародними організаціями, такими як Європол і Інтерпол.

У статті підкреслено важливість гармонізації українського законодавства з міжнародними стандартами, особливо у сферах кібербезпеки, протидії фінансуванню тероризму та співробітництва у розслідуванні злочинів. Акцентовано на можливостях вдосконалення доказової діяльності через впровадження міжнародних практик, що сприятиме ефективній боротьбі з тероризмом та зміцненню національної безпеки України.

Ключові слова: доказування, тероризм, злочин, міжнародне співробітництво, кримінальне правопорушення, проблеми збирання доказів.

Terrorism is a serious problem of our time. This form of criminal activity is characterized by violent actions aimed at achieving political, religious or ideological goals through intimidation, spreading fear and destabilizing society. In the context of Ukraine, terrorist crimes are often associated with hybrid warfare, aggression from a neighboring state and the activities of organized criminal groups.

The article analyzes the features of evidentiary activities in cases of terrorist crimes in Ukraine. The main attention is paid to the challenges facing law enforcement agencies: the difficulties of collecting evidence in combat zones, the use of digital technologies by terrorists, the international nature of crimes and the need to comply with human rights standards.

The international experience of countries such as the USA, Great Britain and Germany in the fight against terrorism is studied. In particular, the mechanisms for integrating operational and investigative processes, the use of modern technologies (Big Data, artificial intelligence, biometric systems), cooperation with international organizations such as Europol and Interpol, and improving the training of investigators and prosecutors are considered. The article emphasizes the importance of harmonizing Ukrainian legislation with international standards, especially in the areas of cybersecu-

rity, countering the financing of terrorism, and cooperation in investigating crimes. The emphasis is on the possibilities of improving evidentiary activities through the implementation of international practices, which will contribute to the effective fight against terrorism and strengthening the national security of Ukraine.

Key words: *proof, terrorism, crime, international cooperation, criminal offense, problems of collecting evidence.*

Постановка проблеми. Терористичні кримінальні правопорушення є однією з найбільших загроз сучасності, оскільки вони порушують громадську безпеку, ставлять під загрозу життя людей та дестабілізують міжнародну спільноту. Їх розслідування ускладнюється через секретність діяльності терористичних груп, використання новітніх технологій, транскордонний характер злочинів і труднощі зі збиранням доказів, особливо на тимчасово окупованих територіях України.

Збирання доказів також потребує міжнародної співпраці та застосування правових механізмів, передбачених конвенціями й угодами, однак політичні розбіжності та відмінності у правових системах ускладнюють процес. Дослідження цієї проблематики є актуальним, оскільки воно допоможе вдосконалити законодавство та підвищити ефективність боротьби з тероризмом.

Стан опрацювання. Дослідженню проблематики досудового розслідування терористичних кримінальних правопорушень та збору доказів у цій сфері присвячено наукові праці багатьох вчених, зокрема таких, як Цюприк І.В., Ємельянов В.П., Попов В.Ю., Савчук М.В., Тимчишин А.М., Антипенко В.Ф. та інші.

Метою статті є виявлення проблематичних аспектів, які стосуються доказової діяльності під час досудового розслідування терористичних кримінальних правопорушень з урахуванням міжнародного досвіду та міжнародного співробітництва.

Виклад основного матеріалу. Відповідно до українського законодавства тероризм є діяльністю, спрямованою на досягнення політичних, релігійних, ідеологічних чи інших цілей шляхом залякування населення, створення небезпеки для життя та здоров'я людей, знищення або пошкодження майна чи об'єктів інфраструктури.

В Кримінальному кодексі України (далі – ККУ) є відповідна норма, яка передбачає визначення терористичного кримінального правопорушення. Так, стаття 258 цього

Кодексу має назву «Терористичний акт», який визначається як застосування зброї, вчинення вибуху, підпалу чи інших дій, які створювали небезпеку для життя чи здоров'я людини або заподіяння значної майнової шкоди чи настання інших тяжких наслідків, якщо такі дії були вчинені з метою порушення громадської безпеки, залякування населення, провокації воєнного конфлікту, міжнародного ускладнення, або з метою впливу на прийняття рішень чи вчинення або невчинення дій органами державної влади чи органами місцевого самоврядування, службовими особами цих органів, об'єднаннями громадян, юридичними особами, міжнародними організаціями, або привернення уваги громадськості до певних політичних, релігійних чи інших поглядів винного (терориста), а також погроза вчинення зазначених дій з тією самою метою [1].

Тероризм у ККУ охоплює такі дії: організація терористичного акту (ст. 258-1); залучення до терористичної діяльності (ст. 258-2); публічні заклики до терористичних актів (ст. 258-3); фінансування тероризму (ст. 258-5); перетинання державного кордону України з терористичною метою (ст. 258-6).

Також в Україні діє Закон «Про боротьбу з тероризмом», який також містить визначення тероризму. Так, відповідно до зазначеного нормативно-правового акту, тероризм – суспільно небезпечна діяльність, яка полягає у свідомому, цілеспрямованому застосуванні насильства шляхом захоплення заручників, підпалів, убивств, тортур, залякування населення та органів влади або вчинення інших посягань на життя чи здоров'я ні в чому не винних людей або погрози вчинення злочинних дій з метою досягнення злочинних цілей [2].

У свою чергу, міжнародні документи щодо боротьби з тероризмом формують правову основу для ефективної протидії цьому глобальному явищу. Зокрема, Європейська конвенція про боротьбу з тероризмом (1977) спрямована на зміцнення співпраці між державами у кримінальних справах, пов'язаних із терористич-

ною діяльністю [3]. Міжнародна конвенція про боротьбу з бомбовим тероризмом (1997) встановлює механізми запобігання використанню вибухових пристроїв у терористичних актах [4], а Міжнародна конвенція про боротьбу з фінансуванням тероризму (1999) зобов'язує країни перешкоджати фінансуванню терористичних угруповань [5].

Важливу роль відіграє і Конвенція Ради Європи про запобігання тероризму (2005). Так, метою цієї Конвенції є збільшення зусиль сторін у запобіганні тероризму і його негативним наслідкам стосовно повного здійснення прав людини, зокрема права на життя, як заходами, вжитими на національному рівні, так і шляхом міжнародного співробітництва, з приділенням належної уваги чинним багатостороннім або двостороннім договорам чи угодам між сторонами [6].

Окрім цього, Глобальна контртерористична стратегія ООН (2006) встановлює комплексний підхід до боротьби з тероризмом, включаючи усунення його причин, запобігання терактам, захист прав людини та зміцнення міжнародної співпраці. Ці документи демонструють важливість узгоджених дій та правових механізмів для протидії сучасним загрозам тероризму.

Розглянувши основні джерела у сфері протидії тероризму, розглянемо особливості доказування у відповідній категорії кримінальних проваджень. У теорії кримінального процесу доказова діяльність визначається як комплекс дій та процесуальних заходів, спрямованих на збирання, перевірку, оцінку та використання доказів для встановлення обставин, що мають значення для кримінального провадження. При цьому, докази повинні бути належними та допустимими, тому ця діяльність є ключовою складовою кримінального процесу, оскільки вона забезпечує дотримання принципу об'єктивності, законності та справедливості при розгляді справи.

Для підтвердження важливості доказової діяльності, а саме правильності збору доказів, можна продемонструвати доктрину «плодів отруєного дерева». Відповідно до цієї доктрини, всі докази, здобуті внаслідок порушення закону, а також похідні від них докази, вважаються недопустимими в судовому процесі. Іншими словами, якщо «корінь» дерева

є отруйним (тобто незаконним), то і його «плоди» не можуть використовуватися.

Надалі визначимо особливості доказування під час розслідування терористичних кримінальних правопорушень. Так, доказова діяльність у справах про терористичні правопорушення є однією з найбільш складних сфер у кримінальному провадженні через специфіку таких злочинів, складність умов розслідування та унікальні виклики, з якими стикаються правоохоронці. При цьому, слід виокремити певні особливості, які є характерними для доказування у цій сфері.

1. Терористичні злочини на окупованих територіях. Багато терористичних правопорушень в Україні було здійснено на тимчасово окупованих територіях. Основна проблема полягає у неможливості доступу до цих територій для збирання доказів. Правоохоронні органи не можуть провести слідчі дії, такі як огляд місця події, вилучення речових доказів чи допит свідків. У таких випадках зростає значення дистанційних методів збору інформації, зокрема використання супутникових даних або свідчень осіб, які покинули окуповані території.

2. Специфіка терористичних кримінальних правопорушень. Терористичні злочини відрізняються своєю специфікою, зокрема нетрадиційними слідами діяльності. Наприклад, часто такі злочини залишають мінімум фізичних доказів, але потребують аналізу великих обсягів інформації. Тому в цьому випадку необхідний спеціаліст, а іноді фахівці з вибухознавства, зброезнавства, а також лінгвістики.

Уже на етапі проведення слідчої дії спеціаліст допомагає слідчому здійснити попереднє дослідження виявлених об'єктів, щоб визначити в них ознаки і властивості, які можуть мати доказове значення у кримінальному провадженні, водночас не завдаючи шкоди їм, не змінюючи їх стану та маючи на увазі, що в майбутньому для поглибленого дослідження таких об'єктів може бути призначено судову експертизу [7].

А.М. Тимчишин справедливо зауважує, що комплексне використання спеціальних знань у непроцесуальній формі в наукових галузях (генетика, фізика, хімія тощо), а також у галузях криміналістичної техніки (почеркознавство,

зброєзнавство, трасологія, габітоскопія тощо) під час попереднього дослідження об'єктів дає змогу зібрати велику криміналістично значущу інформацію про особу злочинця, механізм вчинення кримінального правопорушення, що сприятиме встановленню осіб, які скоїли кримінальне правопорушення, і формуванню відповідної доказової бази [8].

У кримінальних провадженнях про тероризм місцем події часто є місце затримання підозрюваних [9]. Під час огляду такого місця можуть бути виявлені сліди злочину, включно зі слідами перебування в цьому місці інших осіб, слідами виготовлення вибухових пристроїв і вибухових речовин, екстремістської літератури, їх зберігання тощо. Ретельно оглянути треба і транспортні засоби, використані для перевезення вибухових речовин і зброї, щоб виявити схованки і сліди їх зберігання, а також багаж та одяг підозрюваних.

3. Свідки та їх залякування. Одна з ключових проблем – робота зі свідками. Часто свідків терористичних злочинів залякують або погрожують їм фізично чи морально, щоб запобігти співпраці з правоохоронними органами. На окупованих територіях свідки також перебувають під впливом пропаганди чи бояться репресій з боку окупаційної влади. Це значно знижує їхню готовність надавати свідчення та ускладнює процес досудового розслідування.

4. Секретність діяльності терористів. Терористичні організації діють у високозахищеному інформаційному середовищі, використовуючи шифровані канали зв'язку, анонімні платформи для маскування своїх намірів. Це ускладнює виявлення не лише самих злочинів, але й ключових осіб, які їх організовують. Робота з такими злочинами потребує застосування технічних засобів, спеціального програмного забезпечення та тісної співпраці з міжнародними партнерами.

5. Труднощі у встановленні осіб, причетних до злочину. Терористи часто використовують фальшиві документи, змінюють ідентичність, а також ведуть діяльність у кількох країнах.

6. Труднощі міжнародної співпраці. Багато терористичних злочинів мають міжнародний характер, що вимагає співпраці з іншими країнами. Проте ця співпраця часто ускладнюється через розбіжності у законодавстві, політичні

чинники або недостатню готовність інших країн до обміну інформацією.

7. Недостатність ресурсів та технічних засобів. Розслідування терористичних злочинів вимагає значних ресурсів, зокрема сучасного технічного обладнання, а також підготовлених фахівців. Нестача цих ресурсів може уповільнювати розслідування та знижувати його ефективність.

Наприклад, у Сполучених Штатах Америки створено особливий механізм збирання доказів у провадженнях, пов'язаних із терористичною діяльністю, який передбачає взаємодію розвідувальних і правоохоронних органів та використання специфічних юридичних інструментів. Збирання оперативних даних у США здійснюють Центральне розвідувальне управління (ЦРУ), Розвідувальне управління Міністерства оборони, Агентство національної безпеки (АНБ), які відповідають за зовнішню розвідку, а також Федеральне бюро розслідувань (ФБР), яке займається внутрішньою безпекою та збором доказів для кримінального переслідування.

При цьому, особливістю механізму є два рівні санкціонування збирання доказів. Перший – це спеціалізований суд із нагляду за діяльністю іноземних розвідок (Foreign Intelligence Surveillance Court), який видає дозволи на проведення електронного спостереження та інших спецоперацій для збору інформації про діяльність іноземних агентів і терористів усередині країни. Другий – федеральні окружні суди, які санкціонують слідчі дії у кримінальних провадженнях.

До 2001 року внутрішні правила Міністерства юстиції США накладали обмеження на контакти між правоохоронними органами та контррозвідкою, щоб уникнути використання розвідувальних методів у кримінальних розслідуваннях. Проте ці обмеження було переглянуто, що дозволило органам національної безпеки збирати матеріали, які можуть бути використані як розвідувальні дані, так і докази у суді. Поправки до законодавства чітко зазначили, що збирання доказів для кримінальних справ і розвідданих є законним і більше не має обмежуватись виключно потребами розвідки.

У справі *In re: Sealed Case* (2002) апеляційна палата суду з нагляду за діяльністю іноземних розвідок підтвердила законність таких змін,

скасувавши попередню вимогу щодо створення «бар'єру» між кримінальними слідчими підрозділами та розвідувальними органами. Це рішення дозволило ефективніше поєднувати процесуальні та оперативні заходи у боротьбі з тероризмом.

Механізм, розроблений у США, демонструє гнучкий підхід до збирання доказів, який враховує специфіку терористичних злочинів. Спільне використання розвідувальних методів і процесуальних дій сприяє ефективному розслідуванню злочинів, пов'язаних із тероризмом, забезпечуючи водночас дотримання правових норм і потреб національної безпеки [10].

Терористичні групи часто мають міжнародний характер, що створює додаткові виклики для правоохоронних органів різних країн. Міжнародне співробітництво у кримінальних справах є важливим елементом для ефективного розслідування та судового розгляду злочинів, особливо у випадках терористичних правопорушень.

Міжнародна правова база надає країнам інструменти для збирання доказів у межах юрисдикції інших держав. Зокрема, Європейська конвенція про взаємну допомогу у кримінальних справах (1959) дозволяє країнам-учасникам надавати правову допомогу у вилученні документів, проведенні допитів або доступі до речових доказів [11]. Міжнародна конвенція про боротьбу з фінансуванням тероризму (1999) фокусується на розслідуванні фінансових потоків, пов'язаних із терористичною діяльністю [5], а Конвенція ООН проти транснаціональної організованої злочинності (2000) передбачає координацію спільних розслідувань та співробітництвом між правоохоронними органами [12].

Слід відзначити, що у законодавстві України є певні норми, які регулюють відповідну міжнародну співпрацю. Наприклад, у ст. 27 Закону України «Про боротьбу з тероризмом» зазначається, що інформацію іноземній державі з питань, пов'язаних із боротьбою з міжнародним тероризмом, Україна надає на підставі запиту, додержуючись вимог законодавства України та її міжнародно-правових зобов'язань. Така інформація може бути надана і без попереднього запиту іноземної держави, якщо це не зашкодить проведенню досудового слідства

чи судового розгляду справи і може допомогти компетентним органам іноземної держави у припиненні терористичного акту [2].

У статті 542 Кримінального процесуального кодексу України вказано, що міжнародне співробітництво під час кримінального провадження полягає у вжитті необхідних заходів з метою надання міжнародної правової допомоги шляхом вручення документів, виконання окремих процесуальних дій, видачі осіб, які вчинили кримінальне правопорушення, тимчасової передачі осіб, перейняття кримінального переслідування, передачі засуджених осіб та виконання вироків. Міжнародним договором України можуть бути передбачені інші, ніж у цьому Кодексі, форми співробітництва під час кримінального провадження [13].

Тож, можна дійти висновку, що міжнародна співпраця включає використання таких механізмів, як:

- спільні слідчі групи, які створюються для розслідування злочинів, що зачіпають кілька країн;

- Інтерпол та Європол сприяють обміну інформацією між правоохоронними органами, забезпечуючи оперативність і координацію дій. Інтенсифікація обміну інформацією про іноземних бойовиків-терористів і терористичні організації, забезпечення інтеграції вітчизняних баз даних із міжнародними спеціалізованими базами даних. Прикладом такої взаємодії є система «I-24/7», яка поєднує у собі можливості доступу до міжнародних баз даних Інтерполу й інших правоохоронних органів, включно з Basis даних Інтерполу щодо іноземних бойовиків-терористів (INTERPOL's FTF Database) [14];

- надання взаємної правової допомоги, у ході якої держави надсилають запити на отримання доказів або проведення слідчих дій у межах юрисдикції іншої країни. Це включає вилучення документів, допити свідків, обшуки чи арешти;

- екстрадиція, а саме процедура видачі підозрюваних або обвинувачених осіб із однієї держави до іншої відповідно до міжнародних угод.

Проте, при цьому, міжнародне співробітництво не позбавлене недоліків. Зокрема, розбіжності у правових системах різних дер-

жав можуть ускладнити використання зібраних доказів у судових процесах. Також політичні чинники та недостатній рівень довіри між країнами також можуть гальмувати взаємодію. Крім того, дотримання норм захисту персональних даних часто затримує передачу інформації.

Вважаємо, що для вдосконалення міжнародного збирання доказів необхідно розробити єдині стандарти доказової діяльності, які б забезпечували їх взаємне визнання між державами, а також створювати цифрові платформи для обміну інформацією. Оскільки лише за умов ефективного міжнародного співробітництва можна забезпечити якісне розслідування терористичних злочинів і притягнення винних до відповідальності.

Також, ефективна взаємодія оперативних підрозділів та слідчих є ключовим елементом у боротьбі зі злочинністю, особливо у випадках тероризму та транснаціональної організованої злочинності. При цьому, закордонний досвід пропонує багато прикладів інтеграції цих структур для підвищення ефективності розслідувань.

Так, у США основним інструментом взаємодії є створення спільних оперативно-слідчих груп (Joint Task Forces, JTFs). Вони об'єднують працівників Федерального бюро розслідувань (FBI), Бюро з контролю за обігом алкоголю, тютюну, вогнепальної зброї та вибухових речовин (ATF) та інших відомств. Для боротьби з тероризмом також діють спеціалізовані центри, такий як Terrorist Screening Center (TSC) [15], який забезпечує безпеку американського народу, обмінюючись інформацією, пов'язаною з тероризмом, з урядом США та іншими правоохоронними органами та Fusion Centers [16], які координують обмін інформацією між федеральними, місцевими та міжнародними органами. У цих структурах оперативники та слідчі працюють у тісній координації, що дозволяє оперативно перевіряти дані і забезпечувати їх відповідність вимогам судової системи.

У Великій Британії у рамках контртерористичних операцій основну роль відіграють MI5 (Служба безпеки) та SO15 (Counter Terrorism Command) [17]. У SO15 розміщується група міжнародних операцій поліції по боротьбі з тероризмом, що включає мережу з приблизно

40 офіцерів зв'язку поліції по боротьбі з тероризмом, які розміщені в різних точках світу і допомагають боротися з тероризмом та екстремізмом у всьому світі.

Німеччина пропонує модель централізованої координації через Центр спільної боротьби з тероризмом (GTAZ) [18]. Ця структура об'єднує оперативників, слідчих та аналітиків з федеральних органів. У GTAZ успішно співпрацюють 40 представників поліції та розвідувальних служб, які обмінюються інформацією, у тому числі на щоденних брифінгах. Всі ключові рішення щодо розслідувань приймаються колективно, що дозволяє оперативно обробляти дані та уникати розбіжностей у роботі різних відомств.

Вважаємо, що використання міжнародного досвіду може значно посилити захист України, особливо у контексті сучасних загроз, таких як тероризм, гібридна війна та транснаціональна злочинність. Інтеграція найкращих практик дозволяє вдосконалити роботу правоохоронних органів, розвідувальних служб, армії та інших структур, які відповідають за національну безпеку. Разом із цим, розглянемо основні напрямки, де цей досвід може бути корисним.

Так, одним із ключових напрямків є підвищення ефективності роботи силових структур. Зокрема, вивчення моделей США та Великої Британії може допомогти Україні налагодити більш тісну співпрацю між оперативними та слідчими підрозділами. Створення спільних оперативно-слідчих груп (Joint Task Forces) сприятиме швидкому обміну інформацією та її використанню під час розслідувань. Крім того, корисним є досвід Німеччини з функціонуванням Центру боротьби з тероризмом (GTAZ), який координує дії поліції, розвідки та інших служб для аналізу та реагування на загрози.

Ще одним важливим аспектом є розвиток технологічних можливостей. Наприклад, Великобританія активно застосовує інноваційні технології, такі як Big Data та штучний інтелект, для аналізу великих обсягів даних. Це дозволяє прогнозувати дії злочинців і попереджати злочини. Україна також може впровадити такі системи для моніторингу кіберзагроз, виявлення фінансування теро-

ристичних організацій та відстеження переміщення диверсійних груп.

Окрему роль відіграють інтелектуальні системи відеоспостереження, які оснащені функціями розпізнавання обличчя, аналізу поведінки та виявлення підозрілих предметів. Вони значно підвищують ефективність моніторингу громадських місць. Біометричні технології, такі як сканування райдужної оболонки ока та відбитків пальців, можуть використовуватися для ідентифікації осіб на пунктах пропуску та в інших критично важливих місцях.

Робототехніка та безпілотні системи також стають важливими інструментами у боротьбі з тероризмом. Роботи використовуються для розмінування та знешкодження вибухівки, а безпілотні літальні апарати (БПЛА) допомагають здійснювати моніторинг великих територій та збирати розвідувальну інформацію.

Кібербезпека є ще одним ключовим елементом національної безпеки. Захист критичної інфраструктури від кібератак, які можуть використовуватися терористами для дестабілізації суспільства, є пріоритетним завданням. Правоохоронні органи також застосовують кібертехнології для відстеження та запобігання

кібертерористичним атакам, а також для збору цифрових доказів.

Таким чином, на наше переконання, інтеграція міжнародного досвіду у сферу безпеки надасть Україні унікальну можливість підвищити свою обороноздатність. Запровадження новітніх технологій, налагодження тісної співпраці між службами та адаптація найкращих світових практик дозволять нашій державі ефективно протистояти сучасним викликам і забезпечувати безпеку своїх громадян.

Висновки. Розслідування терористичних актів в Україні – надзвичайно складне завдання через специфіку цих злочинів та умов їх скоєння. Однак, використовуючи передові технології, поєднуючи зусилля оперативних співробітників та слідчих, налагоджуючи міжнародну співпрацю та підвищуючи кваліфікацію кадрів, можна значно покращити результати цієї роботи, як це показує досвід інших країн. Удосконалення системи збору доказів в Україні з урахуванням найкращих світових практик не лише посилить боротьбу з тероризмом, але й зміцнить національну безпеку в цілому, забезпечуючи справедливість та захист прав громадян навіть у найскладніших ситуаціях.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2001. № 25–26. ст.131. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>.
2. Про боротьбу з тероризмом: Закон України від 20.03.2003 р. № 638-IV. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, № 25, ст.180. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/638-15#Text>.
3. Європейська конвенція про боротьбу з тероризмом від 27.01.1977 р. № ETSN90. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_331#Text.
4. Міжнародна конвенція про боротьбу з бомбовим тероризмом від 15.12.1997 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_374#Text.
5. Міжнародна конвенція про боротьбу з фінансуванням тероризму від 09.12.1999 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_518#Text.
6. Конвенція Ради Європи про запобігання тероризму від 16.05.2005 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_712#Text.
7. Попов В.Ю. Методика розслідування терористичного акту: дис. ... д-ра філософії: 081 «Право» / Харків. нац. ун-т ім. В.Н. Каразіна МОН України. Харків, 2021. 480 с.
8. Тимчишин А.М. Спеціальні знання у кримінальному процесі України : монографія. Одеса: Вид-во «Юридика», 2023. 362 с.
9. Цюприк І.В. Доказування у кримінальних провадженнях про злочини, пов'язані з терористичною діяльністю: теорія і практика: монографія. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2019. 499 с.
10. Цюприк І.В. Особливі методи розслідування та інші правові механізми збирання доказів у провадженнях про злочини, пов'язані з терористичною діяльністю, за законодавством зарубіжних країн. Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ. 2016. № 4 (101). С. 226–233. URL: https://lawscience.com.ua/web/uploads/pdf/Scientific%20Journal%20of%20the%20National%20Academy%20of%20Internal%20Affairs%20Vol.%2021,%20No.%204_-226-233.pdf

11. Європейська конвенція про взаємну допомогу у кримінальних справах від 20.04.1959 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_036#Text.
12. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності від 15.11.2000 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_789#Text.
13. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 р. № 4651-VI. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2013, № 9-10, № 11-12, № 13, ст.88. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17/find?text=%E5%EA%F1%F2%F0%E0%E4%E8%F6%B3%FF#Text>.
14. Сокурєнко В.В. Міжнародне співробітництво України у сфері протидії тероризму: аналіз та перспективи вдосконалення: тези наук.- практ. конф. (м. Харків, 18 квітня 2019 року). Харків: ХНУВС, 2019. С. 10–12. URL: https://univd.edu.ua/general/publishing/konf/18_04_2019/pdf/2.pdf.
15. Terrorist Screening Center. URL: <https://www.fbi.gov/investigate/terrorism/tsc>.
16. Fusion center. URL: <https://www.dhs.gov/fusion-centers>.
17. Counter Terrorism Command (CTC). URL: <https://www.counterterrorism.police.uk/counter-terrorism-command/>.
18. Gemeinsames Terrorismusabwehrzentrum (GTAZ). URL: https://www.bka.de/DE/UnsereAufgaben/Kooperationen/GTAZ/gtaz_node.html.